

Systems for the Strategic Self

De bestuursvergadering eindigt op tijd. Zeventien punten, allemaal groen of geel, en iedereen loopt naar buiten met het vertrouwde gevoel dat het risico is afgevinkt. Twee weken later begint een model-update in de klantsuccesagent tickets verkeerd te classificeren, de fouten voeden drie andere agents, en de churn loopt op voordat iemand het merkt. Geen van de zeventien punten noemde het. De post-mortem sluit af zoals elke serieuze AI-analyse: "Dit risico stond niet op het register."

De reflex is: voeg meer punten toe, plan nog een review. Dat schaaft het document, niet de bescherming. Een langere lijst is een momentopname van wat je al wist te benoemen, geen kaart van wat het bedrijf breekt.

Het AI-Risicoregister introduceert het RISK-raamwerk: Register what matters, Inspect with evidence, Scenario-plan the unlikely, Kill-switch before deployment. Vier bewegingen veranderen een statisch compliance-artefact in een levend beslissysteem dat verandert wat je team uitlevert. RISK is een werkende heuristiek, geen gevalideerd instrument: een lens die je toetst aan je eigen register.

Je leert om:

- Register what matters: elk materieel risico één eigenaar geven, een eerste bewijsdatum en een update-trigger.
- Inspecteren met bewijs, en "we hebben erover gepraat" vervangen door een gemeten toestand en een datum van laatste inspectie.
- Het onwaarschijnlijke scenario-plannen met kaarten die het tweede-orde-pad traceren en de staartconditie benoemen voordat die een cascade wordt.
- Geteste kill-switches bouwen vóór de uitrol, zodat je een systeem met opzet stopt.
- Het register verankeren in hoe het team risicobereidheid bepaalt, escaleert en blootstelling rapporteert.

Het resultaat is een levend register van één pagina met benoemde eigenaren, geteste kill-switches en scenariokaarten die de paden traceren die een statische lijst nooit ziet. Dat zet vage angst over AI om in proportionele daadkracht.

Als je materiële AI in productie draait en je werkelijke blootstelling niet pas in de post-mortem wilt ontdekken, begin dan bij het register dat je hebt en het effect dat het nooit benoemde.

drs. Len P. van der Hof

Hij bouwt besturingssystemen voor het strategische zelf. Behandelt ondernemerschap, AI en machine learning, marketing, filosofie, psychologie en gezondheidsoptimalisatie als één engineeringprobleem. MSc in Strategic Entrepreneurship, Rotterdam School of Management, Erasmus Universiteit.